

Uit het Leven van Kanunnik Van Haecke

Er ging een ronk van blijheid door Vlaanderen bij het hooren van dien naam. Er werd over hem gesproken in gezelschap, vergaderingen, bijeenkomsten; zijn geestigheden en kwinkslagen werden er verteld, vergroot, verbreed naar gelang van persoonlijke opvatting en lokale kleur.

Vele afwijkingen en overdrijvingen werkten hem op tot een legendarisch figuur; in zijn naam hoorde ik fratsen uitlijmen die ik elders reeds aan Keizer Karel toegeweten wist.

Een zaak blijft echter onloochenbaar: kanunnik Van Haecke was een geestig man. Een man met een groot hart, die al zijn levensuitingen met zeer sterke persoonlijke opvatting lucht gaf en zeer breed afweek van de gewone doening van burgermensen.

Hij was een man die zijn hart voelde kloppen voor alles wat eerlijk was en mooi en hierover zijn meening niet vermoffelde onder ton of keldertrap.

Zijn eigen eerlijke meening uitte hij tegenover iedereen, hoe hooggeplaatst zijn zetel of stoel ook stond.

En dat zijn doenwijze puntig afscherpte tegen de stijve regels van aangeborene vormen bleek ten overvloede.

Maar hij heette Van Haecke en hij mocht, schijnbaar, zonderling doen.

Zijn zonderlingheid kwam uit de natuur, welke in hem vlogen van leute en eigenaardige kracht op en beeldde zijn ronde persoonlijkheid uit.

't Was een Vlaming, dooraderd van Vlaamsch bloed; hij hield van malschheid, kleur en vooral van waarheid.

Hoeveelheid en hoedanigheid bolde hij dooreen en uit zijn knedende handen kwamen vaak zonderlinge beelden en gestalten, die aanvankelijk moeilijk te ontleden waren, maar bij rijpere naspeur en overdenken zich vertoonden onder de grondstof, die zij behouden hadden, en een sterkere fictie verkregen door de smijldige verf van kanunnik Van Haecke.

Hij geneerde zich weinig tegenover wie hij stond: 't zij overheid of leek. Als Van Haecke iets wist, dan zei hij het vlakaf, ronduit.

Hij gaf menigeen een onverzilverde pil te slikken,

onbekommerd of zij slecht smaakte of grimassen verwekte. Dat was zijn sterkte.

Te Antwerpen werd Van Haecke zekeren dag verzocht een Fransche voordracht te houden. Hij kwam en sprak... in het Vlaamsch. Hij overblufte zijn auditorium door de thesis hoe onwelvoeglijk het was een Vlaamschgezind priester tot zulk karweitje uit te noodigen, dat men hem hierdoor groot geweld en verdriet had berokkend... en hij vooral gekomen was om dit, van af het podium, te verklaren... toen ging hij over tot het beroeren van zijn onderwerp, in 't Fransch.

Kanunnik Van Haecke zat vol humor en bijtende scherts. 't Lag evenwel nooit in zijn bedoeling iemand pijn te veroorzaken noch haat te verwekken; doch velen moesten het sarcasme van zijn woord aanhooren en voelden het, als schuldigen, nog lang als een brandmerk branden.

Ik leerde hem te Brugge kennen, waar hij Ons Heere diende in de H. Bloedkapel. 't Was op een zonnigen zomerdag. Het Nationaal Vlaamsch Verbond hield een landdag en nadien vergaderden de Vlamingen, vader de Beucker ter eere, aan den feestdich.

Van Haecke was er bij. Hij had Julius Sabbe onder den arm genomen en beiden, priester en liberaal, maar twee eerlijke flaminganten, trokken vroolijk koutend, door de Brugsche straten.

Niemand nam het te Brugge den kanunnik kwalijk, maar ons, oningewijden, bevreedde het toch. 't Was zoo ongewoon, zoo voor dien tijd sterk ongewoon, en zoo kranig van doening.

Zij zaten naasten aan tafel en daar niemand

onzer het stoeltje naast Van Haecke dierf te bezeten, nam ik aan zijn zijde plaats.

Ik voelde mij naar dat typisch figuur aangetrokken. Zijne vroolijke oogen, vol uitspattende levensblijheid, zijn groot plastisch gelaat, de breede, fijn belipte mond, de witte haren, die als een trofee zijn machtig hoofd omwuiden, bekoorden mij.

Uren lang luisterde ik naar het gesprek van die twee brave zielen en naar het kruisvuur van pittige gezegden, snedige woorden, naar de poetsen en de moppen van allerhande geestige en ondeugende dingen, die ik van de twee meesters vernam.

Zeker oogenblik werd de kanunnik aan een bekenden Vlaamschgezinden advokaat voorgesteld.

— Pas op! kanunnik, riep een der gasten vroolijk, 't is 'n geus!

— Bah! Alle flaminganten zijn me welkom, antwoordde Van Haecke, en als morgen de duivel flamingant wordt, doe 'k er mijn hoed voor af!

't Is alles wat ik persoonlijk van hem weet. Verder strekte onze kennismaking niet, maar, sinds jaren hoorde ik van zijn wonderbare grappen, en menig uurtje heb ik om den plezanten snit van Van Haecke's daad of woord tranen gelachen.

Wie kent van hem niet dat snedige antwoord, dat hij Mgr Faict, bisschop van Brugge, gaf.

Meer dan eens had Van Haecke het bij hem verkorven, maar de oude prelaat kon hem met geen leede oogen aanzien.

Zekeren dag was Van Haecke in de kamer van den sekretaris van 't bisdom aan 't klappen, toen de bisschop onverwachts binnentrad. Van Haecke stond

daar zonder ceinture en ongeschoren en keek bij 't onvermelde bezoek naar zijn neus.

— Zoo, mijnheer Van Haecke, zei de bisschop, zonder ceinture en nog niet eens geschoren?

— Ik verwachtte er mij niet aan Zijn Hoogwaardigheid te ontmoeten, klonk het antwoord.

— Is 't waar, M. Van Haecke, dat u doof wordt?

— Nooit naar de stem uwer Hoogwaardigheid.

— Wie heeft u geleerd aldus te antwoorden?

— Voor vijf-en-dertig jaren was Mgr mijn leeraar! De bisschop vertrok lachend.

Onder de velen, die ik van hem hoorde vertellen zijn er eenigen, die ik hier meedeel, omdat ze getuigenis afleggen van den kinderlijken eenvoud van den braven man en zijn uilenspiegelachtigen trek naar vermaak en kwinkslagerij.

— Weet ge, zei hij, aan een vriend, weet gij, dat ik iets vermag wat gij niet kunt?

— Laat eens hooren?

— Ik kan u mijn grooten teen laten zien zonder dat ik mijn kous uittrek.

— Dat is sterk! Doe dat eens!

— Ja, ik wil 't wel, als ge trakteert.

— Top!

De lage schoen vloog van Van Haecke's voet en door een gat in zijn kous stak de groote teen.

— Dat kan ik ook! riep de vriend.

— Trakteeren! zei Van Haecke. Ge zijt 't verloren.

Bij de vorming van een stoet wisten de seminaristen niet welke plaats zij moesten innemen.

— Monsieur Van Haecke, vroeg hem de aanvoerder, où faut-il placer le chœur?

— Entre les deux poumons! klonk het leuke antwoord.

De bejaarde bisschop van Cork, uit Ierland, kwam ter devotie in de Bloedkapel en stronkelde over een trap. Groote herrie bij het gevolg, maar Van Haecke roerde niet. Hij scheen als aan de plaats genageld. Toen het eerste oogenblik van benauwdheid voorbij was, verweet men aan Van Haecke zijn onverschilligheid over 't geval.

— Och, antwoordde Van Haecke, zoo'n erg zou het niet geloopt hebben. 't Is de bisschop van Curk en als men van Kurk is kan 't geen kwaad!

Zekeren dag kreeg Van Haecke in een kerk waar hij de mis moest zingen tot bijstaanders twee seminaristen, waarvan de een zeer verlegen bleek.

Van Haecke vroeg hem hierover de reden en toen bekende de jongen, dat hij voor de eerste maal assisteerde en hij zeer bevreesd was om een missing te begaan, vooral onder de pefatie, omdat hij het juiste oogenblik niet kende waarop hij naar het altaar moest komen.

— Is het anders niet? zei Van Haecke. Het is zeer gemakkelijk. Als ik zingen zal Cum quibus (kom kwibus), dan is zulks het teeken dat ik u roep, ge kunt dan zonder missen, gerust naar boven komen.

De geestige kanunnik was, met andere geestelijken, ten disch op een nabijgelegen kasteel verzocht.

Buiten speelde een muziekmaatschappij eenige deuntjes. Van Haecke was op zeker oogenblik van

tafel verdwenen en naar buiten gegaan, waar de muziekoverste hem toesprak:

— Mijnheer Van Haecke, 't is daar beter dan hier.

— Er is daar geen verschil tusschen, vriend, klonk het antwoord, gij speelt buiten en wij, wij spelen binnen.

Bij een gelegenheid dat Van Haecke een zaak naar den zin van zijn bisschop had opgelost, zeide hem Mgr Faict, naar zijn hoofd wijzend:

— Mijnheer Van Haecke, 'k zou willen wat ge daar hebt.

— En ik, Monseigneur, antwoordde Van Haecke, ik zou willen wat ge daar hebt.

En hij wees boven des bisschops hoofd naar den mijter.

Van Haecke was ook een zeer pittig schrijver, zijn beste werk is de levensbeschrijving van Sinte Godelieve, waarvoor hij voor 't imprimatur naar het bisdom ging.

Na lezing liet de groot-vicaris hem roepen en sprak in vleiende woorden over dit origineele werk.

— 't Is een schoon werk, M. Van Haecke. Wat is het toch jammer dat gij, totnogtoe, zoo weinig gebruikt gemaakt hebt van al uw verstand!

— Weinig, Monseigneur? antwoordde Van Haecke gevat. Dan kan er ook geen sleet aan zijn.

De kar van de stadsreiniging stond aan Van Haecke's woonst, toen er juist gebeld werd en een hooggeplaatst heer binnentrad.

— Zijt ge per voituur gekomen, mijnheer? vroeg Van Haecke.

G. RAAL

ARTISTENLEED

PORTRETTEN EN SCHETSEN

*Aan Raf. VAN OS
den held van „Jesüetengood”
17 April 1918, vriendelijk op-
gedragen.*

L. OPDEBEEK - UITGEVER - ANTWERPEN

Inhoudstafel

	Bladz.
Artistenleed	5
Zwart Polleke	13
De Oud-Vrederechter	23
'n Stumperd	33
De Karnaval van Janneke	42
Van een Naaisterke en een Metsersknappe	50
Draai Keuningen	54
Landverhuizers	59
Uit het Leven van Kanunnik Van Haecke	65
Vader De Beucker	72
Ten Kerstennacht in het Jaar 1912	78
De Hoed van den Letterkundige	87
Boomen	94
Naar Oud-Vlaanderen	103
Jan Bart	127